

CRTA, KONAC, SASHIKO

Tekstilne minijature izrađene vezom u japanskoj tehnici SASHIKO uz zadanu plavu i bijelu boju i pretpostavljeno poneko vizualno iznenađenje, postavljaju pred studente

Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zadatak s relativno uskim repertoarom vizualnih i tehničkih elemenata, ali s neslućeno mnogo mogućnosti. Kompozicije veza smještene su u okvire malih zadanih dimenzija kružnog ili kvadratnog oblika. Čini se, na prvi pogled, jednostavnim i lako svladivim zadatkom, ali u realizaciji stvari postaju komplicirane – kako u tehničkom, izvedbenom, tako i u vizualnom smislu.

Mentorica Koralka Kovač Dugandžić doista je promišljeno zadala studentima smjernice koje djeluju jednostavno, a u stanju su zarobiti i ruke i um tražeći vještinu i pomno planiranje, vrlo posloženu i fokusiranu kreativnost u stvaranju tekstilnih vizualnih kompozicija. Studenti su tako mogli pokazati mnogo razina poznavanja struke, od osnovnih do viših stupnjeva.

Za početak – sam okvir (osobito onaj kružnog oblika) traži pedantnu organizaciju likovne kompozicije. Mnogima se simetrija učinila najlogičnijim rješenjem. U toj ljepoti jednostavnosti ipak je velika zamka. Jer, simetrija traži savršenost izvedbe i takva kompozicija neprestano testira samu sebe komparacijom zrcalnih elemenata koji bi trebali biti identični, a sitna odstupanja mogu djelovati životno i šarmantno – ukoliko ne prijeđu tanku granicu kada životnost može djelovati poput neuvježbanosti i nespretnosti ruke. Neki studenti tako su biranjem simetrične kompozicije sami i svojevolumno ušli u ovaj test strpljivosti, a rezultati su vrlo raznoliki. Neke su se dobre ideje pomalo *naherile* u neumoljivosti simetrije, a neki su studenti uz naizgled vrlo jednostavne obrasce stvorili raskošne ornamente nizanjem i variranjem elemenata.

Opasnost od predvidljivosti simetričnih kompozicija neki su tražili u pomaku od simetrije i tako su stvorili dinamiku, ali i izbjegli eventualno izdajničko otkrivanje umora ruke.

Oni najkreativniji stvarali su sklad simetrijom koja ne nastaje u suprotstavljanju identičnih elemenata već protutežom u kompoziciji, stvarajući tekstile koji odmiču od područja ornamenta i približavaju se kategoriji slikarstva platnom i vezom – što doista nije lako postići tako ograničenim spektrom zadanih elemenata u boji i tehnici.

Studenti su inspiraciju tražili i u prirodi, ostajući u razini prepoznatljivosti (val, životinje, biljke) ali i otkrivanjem elemenata ornamenta te njihovim komponiranjem ili nizanjem, s varijacijama u oblikovanju ili bez njih, koristeći tako u stvaranju likovne kompozicije i analizu i sintezu.

Na područje potpuno slobodnih likovnih kompozicija usudili su se tek oni najhrabriji, nastojeći ostati dosljedni i u okviru zadatka u prividnoj slobodi. Varijacije na rubu zadanog okvira prisutne su i na području materijala – od ubacivanja, primjerice, za SASHIKO netipičnog tila, do umetanja najlona i igranja teksturama.

Kao glavno sredstvo građenja linearnih elemenata postavljen je vez, toliko logičan kada je originalni SHASIKO u pitanju, donekle jednostavan, ali zahtjevan u dosljednosti izvođenja. Osim kao linearno sredstvo stvaranja oblika, očita je i suptilna primjena veza kao sredstva stvaranja treće dimenzije – bilo načinom komponiranja, bilo gradacijom niti i nizanjem poput sjenčanja i svojevrsnom negacijom linearnosti.

SHASIKO kao tehnika tako se pokazuje idealnom u ispitivanju kreativnosti i vještina – od onih koji inzistiraju na upornosti i strpljivosti, do onih koji uz minimalistička sredstva postižu ljepotu jednostavnosti, snalaženje u zadanom formatu, uključujući i greške koje nekad treba zaboraviti i ispraviti, a nekad predstavljaju put u novu dimenziju mogućnosti. Element iznenađenja koji je također bio jedna od zadnjih opcija mnogi su koristili u obliku kolorističkih akcenata u kontrastnoj boji iz toplog spektra, ali riskirajući grešku u dosljednosti. Definitivno je riječ o vrlo suptilnom zadatku iz kojeg studenti mogu naučiti mnogo o svojim mogućnostima i ograničenjima. Zadatak je to koji je postavljen da usmjerava, ali i upozorava na greške – iako nudi slobodu. Vrlo pravedno i demokratično, prilagođen je svima, ali prepoznaje najtalentiranije. A ovaj mudar potez mentorice rezultira zbirom radova koji ukazuju na svu raskoš mogućnosti tehnike i izvođača.